

Datum

2026-03-04

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-1589

Yttrande

Till

Länsstyrelsen Skåne

Remiss Länsstyrelsen Skåne - Handlingsplan för elektrifiering i Skåne 425-24773-2025

Sammanfattning

Malmö stad ser handlingsplanen som ett viktigt underlag för att främja elektrifieringen i Skåne. Malmö stad förordar åtgärder som stärker planeringsförutsättningar, tidig samverkan mellan kommuner och energiaktörer samt kartläggning av framtida elbehov inom industri och samhällsviktig verksamhet. Utbyggnad av elproduktion, laddinfrastruktur och flexibilitetslösningar såsom lokal energilagring bedöms också vara centrala för elektrifieringen, liksom behovet av en gemensam regional målbild för elsystemets utveckling.

Malmö stad anser att handlingsplanen skulle bli tydligare samt få ökad läsbarhet och användbarhet om en översikt över samtliga åtgärder, inkluderat en tidsplan och ansvarsfördelning, läggs till dokumentet. Malmö stad föreslår också att handlingsplanens ses över i sin helhet för att minimera upprepningar och där åtgärdsbeskrivningarna kortas ned och konkretiseras.

Yttrande

Malmö stad ser handlingsplanen som ett viktigt underlag för att främja elektrifieringen i Skåne. I vårt remissyttrande resonerar vi kring flera av de 17 åtgärdsförslag som presenteras, utifrån rubrikstrukturen i det från länsstyrelsen bifogade svarsformuläret.

Vad tycker ni är viktigast för att främja elektrifieringen i länet och tycker ni att det reflekteras i handlingsplanen?

I remissen listas 17 åtgärder. Malmö stad ser särskilt positivt på åtgärder som stärker planeringsförutsättningar, tidig samverkan mellan kommuner och energiaktörer samt kartläggning av framtida elbehov inom industri och samhällsviktig verksamhet. Utbyggnad av elproduktion, laddinfrastruktur och flexibilitetslösningar såsom lokal energilagring bedöms också vara centrala för elektrifieringen, liksom behovet av en gemensam regional målbild för elsystemets utveckling.

Nedan lyfts de åtgärder fram som Malmö stad ser som centrala för att möjliggöra en snabb, robust och samhällseffektiv elektrifiering i länet.

Åtgärd 1. Utveckla en regional målbild för elsystemet i Skåne år 2045

Malmö stad stödjer åtgärdsförslaget. En gemensam målbild gällande proportioner mellan olika produktionsslag, utbyggnad och förstärkning av elnät, möjligheter och investeringar i lagring samt inkludering av totalförsvars- och beredskapsperspektiv är en förutsättning för att aktörer som är inblandade i arbetet gemensamt ska kunna åstadkomma ett robust och driftsäkert elsystem. Malmö stad anser att det är en förutsättning att åtgärderna under punkt 5 och 8 genomförs som delaktiviteter för att en detaljerad målbild ska kunna skapas. Malmö stad anser vidare att Skånes effektkommissionen kan fungera som en lämplig arena för samverkan, förutsatt att även kommunerna i länet ges möjlighet att vara delaktiga.

Åtgärd 3. Arbeta för en utbyggnad av elproduktion i Skåne som möjliggör elektrifieringen

Malmö stad ser det som helt nödvändigt att öka den lokala självförsörjningsgraden, exempelvis genom satsningar på repowering och nyetablering av vindkraft, solkraft i jordbruket och kraftvärme och kärnkraft inom lämpliga områden. Ökad lokal elproduktion är också viktigt för att minimera nätförluster samt för att främja ett lägre elpris i regionen.

Malmö stad kan konstatera att länsstyrelsens åtgärder berör bland annat stöttning av kommuners fysiska planering, framtagande av kartunderlag, en ökad kommunikation om möjligheter till samexistens och systemnyttor. Dessa åtgärder befinner sig mycket tidigt i kedjan mot ett förverkligande, vilket enligt Malmö stad visar på utmaningen att åtgärderna får ett fysiskt genomslag inför 2030. Malmö stad hade gärna sett att de föreslagna åtgärderna i större utsträckning kopplas till respektive energislag utifrån styrdokument såsom Färdplanen för Skånes elförsörjning 2030, samt en tydligare beskrivning av vilka resultat åtgärdsförslagen kan förväntas bidra till.

Åtgärd 4. Accelerera omställningen till en fossilfri fordonsflotta och säkerställ en tillräcklig utbyggnad av infrastruktur för laddning.

Med tanke på den stora andel av utsläppen som transportsektorn står för framstår denna åtgärd som den viktigaste inom elektrifieringen. Föreslagna omställningsplaner för aktörer med mer än tio fordon, samt kunskapsmässigt stöttande av utbyggnad av laddinfrastruktur framstår för Malmö stad som användbara medel på regional och lokal nivå. Malmö stad vill dock lyfta fram vikten av ett beredskapsperspektiv i detta omställningsarbete. Elektrifieringen av fordonsflottan behöver beakta en möjligt ökad sårbarhet och risk att inte kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid avbrott i

elförsörjningen. För att en kommun ska kunna efterleva de lagkrav som finns gällande förmåga att hantera krissituationer, behövs redundanta lösningar i drivmedelsfrågan. För effektiv framdrift ser Malmö stad gärna också att arbetet med genomförandeåtgärder för att elektrifiera regionens fordon blir mer konkreta, där arbetets nästa steg tydliggörs. Vidare, då detta är en handlingsplan för elektrifiering bör åtgärderna också vara avgränsade till just detta. Handlingsplanen bör därför avgränsas till att uppnå en elektrifierad fordonsflotta snarare än en fossilfri sådan. Samma synpunkt gäller för åtgärdsförslag 9.

Åtgärdsförslag 6. Säkerställa beredskapsperspektiv i elektrifieringen av samhällsviktig verksamhet

Malmö stad ställer sig bakom de föreslagna åtgärderna för att säkerställa viktiga samhällsfunktioner. Som tillägg vill Malmö stad lyfta fram behovet av åtgärder som stärker självförsörjningsgraden på områdesnivå. Utvecklingen av energigemenskaper bedöms till exempel ha ett betydande värde ur ett beredskapsperspektiv.

Åtgärds punkt 8. Undersöka och tydliggöra behov av ytterligare arbete med effektiv och mer flexibel elanvändning

Malmö stad har som mål att vara en föregångare i energieffektiv och flexibel elanvändning inom de verksamheter staden har rådighet över. En uppskalning av dessa förmågor kan bidra till att elanvändningen minskar vid perioder av energibrist och ökar när det finns god tillgång på el, vilket stärker både systemeffektivitet och försörjningstrygghet. Malmö stad ställer sig bakom de föreslagna genomförandeåtgärderna och ser gärna att pågående arbeten lyfts fram och att de kopplas till Effektkommissionens arbete med Färdplanen för Skånes elförsörjning 2030 samt till Klimat- och energistrategin för Skåne som stödjer genomförandet av färdplanen för Skånes elförsörjning 2030.

Malmö stad instämmer även i förslaget att kartlägga och utveckla lokala energilösningar i fastigheter som solceller, fastighets- och fordonsbatterier med smart styrning, samt energidelning. Här ser Malmö stad ett behov av en oberoende informationsinsats om batterilagers användning och ekonomiska förutsättningar. Malmö stad ser också att bilden av fastighetsbatteriers nytta och användbarhet kan underlättas av allmänt tillgängliga bedömningsmetoder och beräkningsverktyg som riktar sig mot potentiella batteriägare. När det gäller att använda fordonsbatterier för flexibel elanvändning begränsar ofta biltillverkarens garantivillkor hur batterierna kan användas. Till exempel finns ofta en övre gräns för hur många kWh/år som tillåts tas ut ur batterier för annat ändamål än körning, något som Malmö stad gärna ser att länsstyrelsen analyserar konsekvenserna av.

Åtgärd 13. Ge Försvarmakten förutsättningar och uppdrag att vara delaktig i samhällsplanering av elförsörjning

Försvarmaktens ökade närvaro och behov i regionen innebär att deras perspektiv är avgörande för att säkerställa robusta och långsiktigt hållbara lösningar för elinfrastruktur och energiförsörjning. Om Försvarmakten aktivt deltar i planeringen av energiproduktion och elinfrastruktur, i stället för att som i dag vara begränsad till sena yttranden i tillståndprocesser, kan många aktörers tid och resurser användas mer effektivt. Detta kan kräva att system och rutiner tas fram för hantering av sekretessbelagda underlag inom och mellan myndigheter. Malmö stad instämmer särskilt i att frågan är särskilt aktuell för Skåne när det gäller vindkraft. Vid en eventuell övergång till ett auktionssystem för havsbaserad vindkraft enligt SOU 2024:89 anser Malmö stad att Försvarmakten bör ges en framträdande roll vid framtagandet av auktionsområden.

Åtgärds punkt 16. Tydligare förutsättningar för avvägningar vid målkonflikter mellan etablering av elinfrastruktur och andra samhällsintressen i fysisk planering och prövningsprocesser

Malmö stad är en tät och växande stad vilket gör denna fråga särskilt viktig. Markanvändning är komplex och där tydliga nationella riktlinjer kan underlätta både planering och tillståndprocesser. För att åstadkomma ett tydligare avvägningsunderlag för miljö- och tillståndsprövning anser Malmö stad att det är angeläget att stärka aktualiteten för riksintresseanspråken för energi, så som länsstyrelsen föreslår. Eftersom Energimyndigheten utifrån ett regeringsuppdrag har en pågående översyn med planerad redovisning 25 mars 2026, ser dock Malmö stad denna del som mindre angelägen för länsstyrelsen att prioritera. Malmö stad tolkar handlingsplanen som att länsstyrelsen har för avsikt att föreslå regeringen att ge Energimyndigheten ett liknande uppdrag avseende samhällsintresse för el infrastruktur, något som Malmö stad skulle se positivt på.

Vilka åtgärder föreslagna i handlingsplanen tycker ni är prioriterade för länsstyrelsen att arbeta med?

En övergripande synpunkt från Malmö stad är att samtliga åtgärder på olika samverkar med varandra för att främja elektrifieringen. Det är därför svårt att prioritera mellan dem. Följande åtgärder bedömer Malmö stad dock som särskilt viktiga och för länsstyrelsen att prioritera; 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 16 och 17.

Är det någon åtgärd som bör ändras, kompletteras eller tas bort?

Malmö stad ser inget behov av att ta bort åtgärder, men föreslår följande kompletteringar och ändringar.

Övergripande bedömer Malmö stad att handlingsplanen ger en väl avvägd och korrekt beskrivning av nuläget i Skåne, inklusive utmaningar kopplade till kapacitets- och effektbrist, beroendet av importerad el samt ökande efterfrågan från transporter,

industri och stadsutveckling. Planen lyfter på ett bra sätt vikten av samverkan, ökad elproduktion, beredskap och stärkt kommunal energiplanering. Malmö stad ser dock ett behov av att ytterligare tydliggöra vikten av aktörer med långsiktigt mandat och investeringsförmåga. För att elektrifieringen ska kunna realiseras i praktiken krävs, utöver samverkan och planering, tydliga ansvarsförhållanden och genomförandekraft.

Åtgärd 1 bör kompletteras med en tydligare koppling till genomförande och investering, exempelvis genom att identifiera vilka aktörer som förväntas ta systemansvar för olika delar av målbilden.

Ett flertal av de föreslagna åtgärderna utgörs av olika samverkansformer. Det behöver tydligare framgå under respektive åtgärd vem som tar initiativ till dessa. Det behöver tydliggöras vem som bygger nätverket och ansvarar för kontinuitet och löpande dialog eller om samverkansformen är av engångskaraktär. Vidare, trots att det finns många samverkansinitiativ lyfts ofta en brist på dialog mellan aktörsgrupper som en hämmande faktor för en ändamålsenlig nätutveckling. Malmö stad anser att detta pekar på att samverkansformerna kan behöva utvecklas, vilket gör det angeläget att utreda behovet och dess konsekvenser innan nya forum startas eller befintliga utvecklas. Specifikt för åtgärd 2 ser Malmö stad att förslaget bör stärkas genom tydligare mandat för tidiga dialoger i plan- och tillståndprocesser, i syfte att faktiskt korta ledtider.

Åtgärd 3 bör i högre grad belysa betydelsen av lokal och regional rådighet över produktionsresurser.

Åtgärd 5 berör regelbundna intervjustudier om kommande elbehov samt informationsinsatser om finansieringsmöjligheter för elektrifiering via exempelvis Klimatklivet och Industriklivet. Malmö stad anser att kartfunktionen effektprognoser.se, som tagits fram av Region Skåne i samarbete med RISE, berörs relativt ytligt i handlingsplanen. Malmö stad vill därför lyfta möjligheten att denna funktion kompletteras och utvecklas vidare via de föreslagna intervjustudierna, som bör utföras i samarbete med arbetsgruppen bakom effektprognoser.se.

Beskrivningen av hur länsstyrelsen planerar att arbeta med åtgärd 6 uppfattar Malmö stad som alltför diffus. I Skåne finns ett stort antal aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet, och att endast ange att man ska nå ut till berörda aktörer är enligt Malmö stad en allt för vag beskrivning av tillvägagångssättet. Malmö stad ser gärna att skrivningen kompletteras med fler detaljer om hur arbetet ska bedrivas, för att ge en mer trovärdig bild av arbetsinsatsen. Malmö stad vill även gärna se ett tillägg av metod för kartläggningen som kan ge ett mer robust och långsiktigt behovsunderlag.

Åtgärdsförslag 7 handlar om att öka förståelsen för lokala och regionala förutsättningar genom samverkan kring kommunal energiplanering. Malmö stad vill starkt betona

länsstyrelsens centrala roll i det kommunövergripande arbetet med samordnad energiplanering där tex nätutvecklingsplaner behöver synkroniseras med översiktsplaner och andra regionala strategiska dokument. Malmö stad ser det därför som önskvärt att länsstyrelsen väljer ut indikatorer som kan visa hur de lokala och regionala förutsättningarna faktiskt förbättras över tid. Åtgärdsförslag 7 uppvisar även stora likheter med åtgärdsförslag 2. Det bör därför övervägas om dessa kan slås samman eller om de behöver differentieras tydligare.

Åtgärds punkt 17, verka för hållbara och konkurrenskraftiga kostnader för elanvändning i länet, är en mycket viktig åtgärd. Förslagen att se över och ändamålsenligt utforma Sveriges elprisområden, effekttaxor och energiskattelagstiftning bör enligt Malmö stad prioriteras. Med det sagt anser Malmö stad att beskrivningen av det förändringsbehov som länsstyrelsen identifierar är något vag. Vad gäller reformerade elområden ser Malmö stad att resonemanget behöver utvecklas mot bakgrund av att en EU-gemensam översyn av elprisområden som publicerades den 28 april 2025, varefter nuvarande indelning behövs. När det gäller nya produktionsanläggningar, som är viktiga för elektrifieringen, uppfattar Malmö stad att det högre elpriset i söder bör utgöra ett starkare incitament för producenter att etablera produktion här i södra Sverige, vilket också är syftet med prisområdesindelningen. Effekttariffer håller på att införas fram till den 1 januari 2027, varför Malmö stad anser det som rimligt att avvakta något med en översyn. Malmö stad uppfattar vidare att de fysiska förändringar i elsystemet som lett till högre prisnivåer i södra Sverige även har medfört större variation i elpris och ökade utmaningar i att balansera nätfrekvensen. Detta skapar incitament för batterisatsningar, som är en viktig del av elektrifieringen. Malmö stad bedömer att det är viktigare för länsstyrelsen att verka för att Svenska kraftnät förbättrar överföringskapaciteten mellan norra och södra Sverige genom att bygga kompletterande kablar samt att det på nationell nivå är angeläget att se över elnätsbolagens intäktsramar. Detta arbete pågår dock redan. Slutligen instämmer Malmö stad i att energiskattelagstiftningen bör ses över, åtminstone avseende gränsen om 500 kWp (kilowattpeak) solel för uttag av punktskatt på elenergi. Denna gräns motverkar nyttjandet av de största och mest lämpade taken för solelinstallationer.

Malmö stad vill lyfta fram att handlingsplanens åtgärdsförslag är ambitiösa och många, men att det uppstår en svårighet när åtgärdsförslagen inte siktar mot en samlad och gemensamt framtagna målbild avseende elektrifieringen av Skåne. Detta är en brist som behöver prioriteras inför kommande handlingsplan. Med en gemensam målbild skulle förståelsen för de olika åtgärdsförslagen och deras ambitionsnivåer underlättas.

Malmö stads bedömning är att det krävs stärkt lokal och regional rådighet över energisystemet, tidig och systematisk integrering av energifrågor i fysisk planering samt

ett tydligt fokus på genomförande och investeringsförmåga om elektrifieringen i Skåne ska kunna genomföras i den takt och omfattning som krävs.

Slutligen, Malmö stad bedömer att vissa nationella åtgärder antingen redan hanteras inom pågående uppdrag eller kräver beslut på rikspolitisk nivå, vilket begränsar länsstyrelsens möjlighet att påverka utfallet. Malmö stad efterfrågar därför tydligare prioriteringar samt förtydliganden i hur vissa åtgärder, särskilt avseende beredskapsperspektiv och kostnadsfrågor för elanvändning, avses att genomföras.

Har ni förslag på andra åtgärder som länsstyrelsen kan arbeta med för att främja elektrifieringen, och som inte redan är ett pågående projekt?

Malmö stad föreslår att länsstyrelsen även överväger följande kompletterande åtgärder:

- Stöd utvecklingen av kommunala och regionala energibolag som systemaktörer, med fokus på långsiktiga investeringar i produktion, flexibilitet och lagring.
- Utveckla vägledning för energigemenskaper kopplade till fysisk planering, där juridik, affärsmodeller och aktörsroller tydliggörs.
- Skapa strukturer för systemdialog mellan elnät, kommuner och större elanvändare, särskilt i stadsutvecklings- och verksamhetsområden.
- Tydligare koppling mellan elektrifiering och näringslivsetablering, för att undvika att elbrist blir ett tillväxthinder.

Är det några av de föreslagna åtgärderna som ni redan jobbar med eller planerar att jobba med de närmsta åren?

Malmö stad har under en längre tid arbetat med energifrågor generellt och inte bara med elektrifiering. Arbetet pågår exempelvis med installation av solceller på kommunala fastigheter och utbyggnad av laddinfrastruktur för kommunens fordonssflotta. Arbetet pågår med att analysera möjligheterna till lokal förnybara produktion av el genom utbyggnation av solceller och vindkraft. Malmö stad arbetar även med energifrågor såsom energieffektivisering, energigemenskaper och industriell symbios.

Malmö stads energibolag, Malmö Energi och Hållbarhet AB, arbetar med (eller planerar att arbeta) med åtgärd 1, åtgärd 3, åtgärd 6, åtgärd 7 och åtgärd 8.

Som fastighetsägare arbetar Malmö stad med åtgärd 3 och åtgärd 4 genom en pågående satsning på takbaserad sol i det egna fastighetsbeståndet samt en pågående satsning på att etablera laddinfrastruktur i det egna fastighetsbeståndet för laddning av kommunala arbetsfordon. Malmö stad har också ambitionen att investera i fastighetsanslutna batterier, dock är marknadsförutsättningar osäkra och det finns svårigheter att genomföra tillförlitliga lönsamhetsberäkningar. Utöver detta arbetar Malmö stad ständigt med möjliga energieffektiviseringar i kombination med

flexibilitetslösningar som i längden kan vara till nytta för elnätet och bidra till minskade kostnader för staden (åtgärd 8). Det pågår bland annat arbete med att minska effekttoppar genom flexibilitetsåtgärder i storkök. Malmö stad ser även över sina samhällsviktiga verksamheter utifrån ett beredskapsperspektiv och undersöker om utrustning för energiberedskap även kan användas som en flexibilitetslösning (åtgärd 6).

Vad gäller åtgärd 14, att verka för ändamålsenlig utveckling av nätutvecklingsplaner efter behov identifierade i länet, samverkar Malmö stad med EON för att förnya och förstärka elnätet där det behövs ur samhällsutvecklingsperspektiv.

Saknar ni något annat i handlingsplanen? Vad i så fall?

Malmö stad saknar ett tydligare avsnitt om ägarskap, rådighet och investeringsansvar. Elektrifieringen kräver aktörer som kan bära risk över lång tid och som har mandat att agera i gränslandet mellan energi, stadsutveckling och samhällsberedskap

Malmö stad saknar även ett tydligare kris- och beredskapsperspektiv, mot bakgrund av omvärldsläget. Till exempel kan ett ensidigt fokus på eldrift av fordon minska driftsäkerheten för fordon i jour- och beredskapsverksamhet. Behovet av teknisk redundans och alternativa drivmedel lyfts i stadens pågående dialoger.

Malmö stad vill också lyfta det stora behovet av samordning av åtgärder som är kommungränsöverskridande. I sådana sammanhang har länsstyrelsen en avgörande roll. Malmö stad ser att handlingsplanen bör kompletteras med hur detta ska ske.

Malmö stad kan även konstatera att det i nuläget är svårt att förstå hur handlingsplanen ska gå från åtgärdsförslag till konkreta genomföranden. För att göra handlingsplanen mer uppföljningsbar föreslår Malmö stad att varje åtgärdsförslag dels kopplas till relevanta mål i "Klimat- och energistrategin för Skåne till 2030" och "Färdplan för Skånes elförsörjning 2030", dels att relevanta indikatorer tas fram för åtgärdsförslagen för att åstadkomma en högre grad av mätbarhet och underlätta för uppföljning och utvärdering.

Avslutningsvis, under 4.1 "Åtgärder på lokal och regional nivå" nämns även kärnkraft. Malmö stad vill poängtera att kärnkraftsfrågan är en nationell och regional fråga och inte enbart en kommunal.

Övriga kommentarer eller synpunkter!

Handlingsplanen är ambitiös och väl underbyggd men skulle vinna betydligt på en stramare struktur och redigering. Dokumentet är mycket omfattande och innehåller långa, detaljerade textavsnitt med mycket historik, bakgrund, statistik och referenser till redan pågående initiativ. Detta leder till upprepningar där vissa centrala teman, som effektbrist, beredskapsperspektiv och behovet av nationell samordning, återkommer på

flera platser i dokumentet. Vissa avsnitt, som 1.2 Vad innebär en lyckad elektrifiering eller 2.1 Aktörers roll, tillför lite av värde och kan troligen strykas. Texterna överlappar dessutom med andra befintliga regionala planer och strategier.

Åtgärdsbeskrivningarna är ofta långa och där bakgrundsbeskrivningar, motiveringar, hinder och exempel tar så stor plats att själva kärnåtgärden ibland blir svår att snabbt urskilja. Formuleringarna är dessutom ofta ganska vaga (t.ex. ”undersöka behov av”, ”verka för”) vilket gör det svårt att bedöma vad som konkret förväntas.

Malmö anser att handlingsplanen skulle bli tydligare samt få ökad läsbarhet och användbarhet om en översikt över samtliga åtgärder, inkluderat en tidsplan och ansvarsfördelning, läggs till dokumentet. Malmö stad föreslår också att handlingsplanens ses över i sin helhet för att minimera upprepningar och där åtgärdsbeskrivningarna kortas ned och konkretiseras. Vidare ser Malmö stad att användningen av visuella element som flödesscheman och sammanfattande figurer kan adderas för att tydliggöra handlingsplanens övergripande röda tråd och målbild. Dessa förändringar skulle göra handlingsplanen betydligt mer användbar och lättillgänglig för kommuner, företag och andra aktörer som förväntas bidra till genomförandet.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Nicklas Löfström

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) avser lämna in en skriftlig reservation.
Anders Skans (V) och Tobias Petersson (V) avser sig lämna in en skriftlig reservation.